

Olje- og energidepartementet

Vår dato: 21.04.2023
Deres dato:
Vår referanse:
Deres referanse:

Innspill til handlingsplan for energieffektivisering

Byggenæringens Landsforening (BNL) viser til Olje- og energidepartementets invitasjon til å komme med innspill til en handlingsplan for energieffektivisering, og gir her våre innspill. BNL er en landsforening i NHO og organiserer over 3 300 bedrifter, med til sammen over 70.000 ansatte i verdikjeden i byggenæringen.

Våre hovedinnspill oppsummert:

- Energibruk i bygg kan reduseres i med 20 TWh
- Ytterligere 15-20 TWh kan tilføres ved lokal energiproduksjon som solkraft og varmepumper
- Tydelig ansvar må plasseres i NVE – og ulike myndigheter må koordineres bedre.
- Det må på plass klare mål og politiske føringer og årlig oppfølging av måloppnåelse.
- Alle virkemidler må tas i bruk for å utløse potensialet, både regulatoriske, økonomiske og pedagogiske virkemidler er nødvendig.
- Det er behov for politisk handlekraft med en betydelig satsing i kommende Statsbudsjett.

Behov for energieffektiviseringsløft og kombinasjon av virkemidler

Energikommisjonen har fremmet et mål om å energieffektivisere rundt 20 TWh i norske bygg innen 2030. Altså 2-3 TWh hvert eneste år. I tillegg er det et ytterligere potensial for 15-20 TWh fra lokal energiproduksjon fra eksempelvis varmepumpeteknologi og solceller. BNL mener dette er fullt mulig å få til – dersom politikken legger til rette for det. Vi vil i dette innspillet konsentrere oss om eksisterende bygg. Det er behov for et stort løft for energieffektivisering av bygg der alle virkemidler må tas i bruk – både økonomiske insentiver, grep i regelverket og bedre informasjon.

BNL mener et tydelig ansvar bør plasseres hos NVE og at ulike myndigheter må koordineres bedre.

Manglende mål en viktig barriere

Det finnes flere barrierestudier de siste 15 årene, og det er ikke behov for flere studier for å vite hvor skoen trykker. Det er også godt beskrevet i NVEs innspill til Energikommisjonen. BNL vil særlig trekke fram

at mangelen på klare mål og føringer fra myndighetene i seg selv er en barriere. Det må på plass klare mål og en årlig oppfølging av status. Enova anbefaler ikke sektorvise mål, og viser til behov for mer utredning. Her mener vi derimot at en viktig barriere er manglende mål – og en naturlig løsning er permanent endring av Enovas mandat slik at det omfatter nasjonale mål og sektormål for energieffektivisering. En tydelig og ambisiøs handlingsplan for energieffektivisering vil gi viktige signaler til markedet og ta ned barrierer, forutsatt at det faktisk følger kraftfulle tiltak og friske midler med. BNL forventer at dette blir en betydelig satsing i Statsbudsjettet for neste år. Her er Enova sentral, der man kan få opp virkemidler som kan tas i bruk straks. Det bør også ses på flere økonomiske virkemidler knyttet til eksempelvis låneordninger, regelverk, Husbanken m.v.

Støtte til modne tiltak som virker

Enova anbefaler ikke støtte til trinnvis oppgradering av småhus. Vi mener derimot at løftet må skje i en bred og forpliktende plan med mål og delmål for alle bygninger (boliger, flerbolighus og yrkesbygg). Alle virkemidler må tas i bruk: økonomiske, regulatoriske og pedagogiske. Det må på plass økonomiske virkemidler og støtte til modne tiltak som for eksempel ambisiøs etterisolering og nye energieffektive vinduer og dører. Dette er tiltak vi vet virker og som vil utløse noe av det store energisparepotensialet. Andre aktuelle tiltak er energiomlegging til de mest effektive varmepumpene, termiske energikilder og økt lokal energiproduksjon i form av solceller. Dagens støtteordninger gjennom Enova er **ikke** tilstrekkelige. Dagens ordninger er innrettet mot ny teknologi, favoriserer store prosjekter og gir en skjev sosial profil. Enova må få klart oppdrag om å etablere ordninger som også inkluderer energiambisiøse trinnvise tiltak som folk flest har mulighet til å ta i bruk.

Byggenæringens Landsforening vil understreke at det er behov for tiltak som raskt vil frigjøre energi til andre formål, gitt dagens pressede energisituasjon i Europa og der Norge går mot et underskudd av egenprodusert kraft. Nyetablering av ny kraftproduksjon som havvind og nytt kraftnett har en lengre tidshorison, mens vi har dårlig tid for å sikre tilstrekkelig krafttilgang og for å nå klimamålene mot 2030. Da er energieffektivisering nødvendig og en del av løsningen.

Enova mener markedet er velfungerende ved at mange boliger allerede i dag etterisoleres og vinduer skiftes ut. Dette er ikke i tråd med Energikommisjonen som presiserer behovet for nye virkemidler. I sitt innspill til Energikommisjonen er også NVE tydelig på behovet for nye virkemidler som økte tilskudd, krav til rehabilitering og systematisk oppfølging for å realisere potensialet for energieffektivisering. Tall fra næringen viser at når det velges energieffektiviseringsløsninger, så velges minimumsløsninger.

Rådgivning, anbefalinger og veiledning til markedet

Det må være lett tilgjengelig rådgivning og klare anbefalinger, både til den enkelte forbruker, men også til håndverkerne som skal utføre jobben og gjerne rettet mot ulike målgrupper som småhus, borettslag og næringsbygg. Dette vil gjøre det enklere å gjøre riktige valg og senke terskelen for å gjennomføre energieffektiviseringstiltak. Det er viktig å påpeke at man ikke kan vente store resultater av informasjon alene, slik også NVE påpeker i sitt innspill til Energikommisjonen. Det bør også vurderes å innføre tydeligere energiregelverk for eksisterende bygg, i form av eksempelvis minimumsnivåer på bygg- og

komponentnivå som nå er til diskusjon i EU. Det er en forutsetning at det følger med tiltak slik at byggeiere settes i stand til å innfri kravene.

Energimerkeordningen må få reell effekt

Virkemidlene knyttet til energieffektivitet og eksisterende bygg må koordineres, dvs. regelverk, energimerking, økonomiske støtteordninger og informasjon. Revisjonen av energimerkeordningen må brukes for å sikre at den blir relevant og målrettet som virkemiddel for energieffektivisering av bygg, der eksempelvis økonomiske støtteordninger kan knyttes direkte til dokumentert forbedring av byggets energimerke. Slik vil energimerkeordningen få reell effekt, utover dagens løsning der merket i hovedsak kun er noe som må "følge med" ved omsetning av bolig.

Byggenæringen kan levere løsningene

Nå er mulighetsrommet her. Strømkrisen har gitt økt oppmerksomhet rundt energieffektivisering. På samme tid reduseres kjøpekraft hos forbrukere som følge av høyere renter og inflasjon. I løpet av 2023 forventes det å bruke rundt 40 milliarder kroner til strømstøtteordningen for boligeiere, men ordningen bidrar i liten grad til å fremme økt satsing på energieffektivisering. Det bør ses på hvordan noen av disse midlene kan vris mot varig reduksjon av strømforbruk og dermed også varig kostnadsreduksjon for forbrukerne. Man står overfor et kraftunderskudd i Norge. Utbygging av energi er fylt med dilemmaer, avveininger og ulike hensyn. Energieffektivisering av bygg vil frigjøre energi til andre formål og det kan skje raskt. Bygging av nye boliger har bremsset kraftig opp og offentlige byggeprosjekter settes på vent. Flere bedrifter i byggenæringen permitterer. Byggenæringen har kapasitet, og kan bidra til et energieffektiviseringsløft som vil gi varig verdi.

Vennlig hilsen
Byggenæringens Landsforening

Nina Solli
Administrerende Direktør